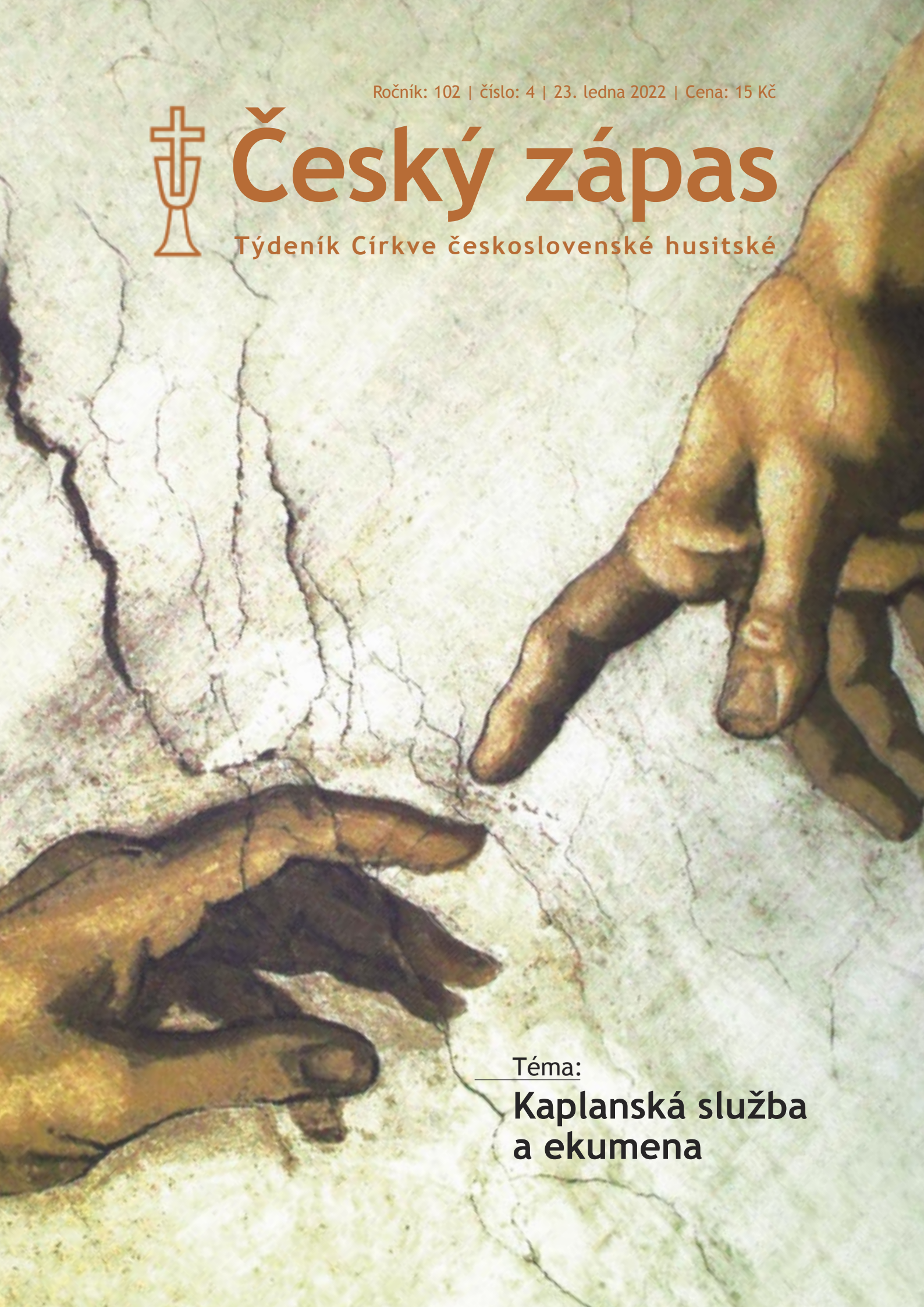

Ročník: 102 | číslo: 4 | 23. ledna 2022 | Cena: 15 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

**Kaplanská služba
a ekumena**

EDITORIAL

My křesťané často s oblibou užíváme obraz z knihy Zjevení o Kristu, jenž stojí u dveří, klepe na ně a volá. Mluvíme o tom, že mu musíme otevřít naše srdce, umožnit mu dotknout se našich duší. Také papež František, resp. kardinál Bergoglio, v předvečer svého zvolení použil tento nádherný biblický přírůbek o Kristu. Nicméně k tomu velice trefně přidal obavu, zdali kvůli nedýchateľnému vzduchu dnes spíše neklepe zevnitř a nechce jít ven!? Důsledky pro nás?: „Vyjít z kostelů a z farností, vyjít ven a hledat lidi tam, kde žijí, kde prožívají svá utrpení i naděje.“ Jinými slovy, musíme Krista následovat. Jít k těm potřebným... k těm, kdo hledají odpovědi na otázky, které jinde nezískají. Říkám si, není právě kaplanská služba svou povahou nejbližší takovému určení?

Takový kaplan, jenž stojí na pomezí světa sekulárního a „svatého“, který se denně setkává s všelijak zraněnými, nemá právě on dobře nakročeno, není právě on tak blízko tomu milosrdnému Samaritánu, jenž daroval zraněnému na cestě svůj čas i mnohem, mnohem víc?

Je těžké na několika řádcích tohoto úvodníku vyjádřit, čím vším kaplanská služba je. Snad to lépe vyjádří symbol podané ruky na obálce: Boží dlaně, která v tomto pozemském světě může být i tou naší...

KB

Týdeník Církve československé husitské.
Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.
Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová,
redaktoři: Mgr. Josefína Hudcová,
Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.
Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková.
Tel. redakce: 220 398 107;
e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz,
tisk: Grafotechna plus.
Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o.,
Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy
a krácení příspěvků.
Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová,
tel.: 220 398 117,
e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Bohoslužba k připomenutí 102. výročí Církve československé husitské v chrámu sv. Mikuláše

V sobotu 8. ledna 2022 od 15 hodin se v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze konala slavnostní bohoslužba k připomenutí 102. výročí vzniku Církve československé husitské. Letošní výroční bohoslužbu vedl patriarcha Tomáš Butta spolu s biskupy Davidem Tonzarem a Tomášem Chytillem, který také kázal. V rámci liturgie se uskutečnil obřad jáhenského svěcení sestry Kateřiny Kašparové z dejvické náboženské obce, který vedl pražský biskup David Tonzar se spolusvětiteli Lukášem Volkmanem, Janou Kozumplíkovou, kaplanem Zdeňkem Havránkem, Marií Vališovou, Kateřinou Merglovou a bratrem patriarchou Tomášem Buttou. V chrámu sv. Mikuláše byla přítomna také řada duchovních církve, zástupce ekumeny a veřejnosti. V závěru přítomné pozdravila a poděkovala místní farářka Libuše Roytová. K slavnostní atmosféře přispěl i hudební doprovod a přednes Michala Hanzala na varhany a Františka Bílka na trubku.

Oldřich Nováček
Foto: Pavel Hušek

Vzpomínka na bratra Václava Balka

Milí přátelé,

Vánoce, slavnost narození Ježíše Krista, jsou nejradostnějšími svátky církevního roku. Bůh pro nás připravil opravdový dar. Daroval nám svého Syna a v něm svou lásku. To je důvod k radosti.

Bohužel, ne vždy se povede, abychom mohli prožívat vánoční radost v plnosti. Ve svém životě jsem už několik takových Vánoc zažila. Myslím, že mezi nejbolestnější prožívané patřily ty, kdy odcházel na věčnost můj tatínek Miroslav.

Dnes chci ale vzpomenout na člověka, který nás opustil ve vánočních dnech uplynulého roku, na bratra duchovního a stavitele Mgr. Václava Balka.

Když jsem se po odchodu z plzeňské diecéze vracela zpět do duchovenské služby, byl to právě Václav, kdo se mě v Kutné Hoře ujal způsobem, na který jsem do té doby v církvi vůbec nebyla zvyklá. Nejen, že se bez mého přičinění postaral za tři měsíce o celkovou rekonstrukci farářského bytu, ale pomáhal mi i osobně. Dokud jsem dojížděla z bývalého bydliště, vozil mě na bohoslužby, řešil s námi stěhování a vše, co bylo třeba. Vždy ochotný, obětavý, s dobrou náladou, nic pro něho nebyl problém. Znali jsme se tři roky - a já jsem měla pocit, že ho znám celý život. Čeho jsem si na něm ale vážila nejvíce, bylo to, že stejným způsobem pečoval o naši náboženskou obec a v podstatě o celou diecézi. Vždyť jen díky němu vyrostl nový sbor v Brandýse nad Labem.

Naposledy jsem se s Václavem setkala při vzpomínkové pobožnosti 2. 11. 2021. Když onemocněl, v jeho uzdravení jsme pevně doufali my všichni, kteří jsme se za něho každý večer modlili. Proto pro nás bylo tak těžké přijmout skutečnost, že jeho tělo nezvládlo covidový útok. Rozloučení s Václavem se konalo 23. 12. v našem sboru v Kutné Hoře a manifestační účast, která při něm byla, nás dostatečně přesvědčila o tom, jaké stopy lásky po sobě Václav zanechal.

Ať mu Bůh odplatí za vše dobré, co vykonal v naší církvi, ke které měl tak úzký vztah. Ať mu odplatí za vše dobré, co jsme od něj přijali my všichni, které pozval do svého života jako sestry a bratry v Kristu.

Lenka Palčovičová

NAD PÍSMEM

Bůh zhlédl a slyšel volání lidu

Neh 8,1-3,5-6.8-10

„Ezdráš dobrořečil Hospodinu, Bohu velikému, a všechen lid odpověděl s pozdviženými rukama: „Amen, amen. Padli na kolena a klaněli se Hospodinu tváří až k zemi.“ (Nehemjáš 8,6)

Třetí neděle po Zjevení Páně přináší opět velice poučné texty. Naše malé zkoumání odkrývá poznání minulosti, srovnání s přítomností i nahlédnutí do budoucnosti. Jak to jinak říci, Bůh svým slovem stále učí, vede a formuje každého, kdo se touží stát Jeho nástrojem. Díky možnosti psát toto malé zamyšlení stojím opět před zrcadlem pravdy, které odhaluje krásnou víru v nás. Nelehká doba proroků, jako byl Ezdráš

a Nehemjáš, může snad v každé maličkosti připomínat dobu dávnou i současnou, ale to musím nechat na poznání každého, kdo se dívá a poznává. Starozákonní text mluví o ztracené a znovu nalezené jednotě, velké touze znovu obnovit to, co bylo zbořeno Babyloňany na počátku 6. stol. př. n. l. Izraelský lid se může po dlouhých letech vrátit zpět domů. Bůh zhlédl a slyšel volání lidu. Byla v tom jejich pokora, obětavost a jednota, ta je učinila viditelnými. Neměli nic než velikou touhu se znovu poklonit Bohu a z trosek postavit to, co v minulosti započal jejich král David. Vnímají chrám jako centrum života, místo setkání s Bohem. Chtějí znovu na-

plnit ta dávná slova skrze Mojžíše: „Ať mi udělají svatyni a já budu bydlet uprostřed nich.“ (Exodus 25,8) Samotné shromáždění lidu vypovídá o odhodlání se nechat vést k novému dílu. Navrátit se zpět může každý, kdo má otevřené srdce. Tak započal moudrý a zkušený Ezdráš předčítat Zákon, dobrořečil Hospodinu, Bohu velikému, a všechen lid odpověděl s pozdviženými rukama: „Amen, amen.“ Nad slovem mnozí plakali, poznali minulost i pochopili budoucnost. Ať radost vládne v srdci všech věrných, zaznívá v závěru textu. A proč? Protože již nejsou rozptýleni, ale shromáždění před tváří Boha. Jsou ve svém, doma, a znovu se učí tomu, o čem v minulosti jen slyšeli. Jako jeden společně znovu staví to, co bylo zničeno, nemají hořkost, ale vidí smysl a cíl budoucího zaslíbení. Nikdo z nich neodpočívá, všichni jsou vedeni srdcem, opět staví chrám, obnovují zapomenuté, z mála tvoří velké. Probouzejí spící srdce druhých svou láskou a pracovitostí.

Pokorně přiznávám, že bez Bohem požehnaného vedení a obětavosti bychom opravdu neměli nic z toho, co nám slouží dnes. Přemýšlím s tebou, milý čtenáři, co se v minulosti muselo stát, abychom dnes mohli vstoupit a také pokleknout a chválit Boha? U zrodu každé malé farnosti nebo velkého chrámu vždy byl nám někdo blízký. Byl jiný než my? Jistě ne, byl také plný lásky a obětavosti a my stejně toužíme dát Bohu a lidem. Tak se neboj a dej. Máš lásku, tak rozdávej, jak srdce vede. Máš něco navíc než druhý, tak dej potřebným, ať společně naplníme známé dvojí přikázání lásky: „Mistře, které přikázání je v zákoně největší?“ On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“ (Matouš 22,37-40)

Vladislav Vojtěch Hána

3. NEDĚLE PO ZJEVENÍ

Pro spravedlivého je zaseto světlo, radost pro ty, kteří mají přímé srdce. Radujte se, spravedliví, z Hospodina, vzdejte chválu tomu, co připomíná jeho svatost!
(Žalm 97,11-12)

První čtení: Nehemjáš 8,1-3.5-6.8-10

Tužby:

2. Abychom rostli v poznání Božího stvořitelského a vykupitelského díla, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom v každodenním životě řídili se moudrostí Božího slova, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, shlédni na nás, neboť v naší slabosti potřebujeme tvou sílu. Dovol nám s důvěrou přistupovat k trůnu tvé milosti! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Korintským 12,12-31a

Evangelium: Lukáš 4,14-21

Verš k obětování: Žalm 89,20

Verše k požehnání: Lukáš 4,21-22

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, nasytíš nás tělem a krví svého Syna. Dej, ať posílení tímto svátostným pokrmem a nápojem žijeme ve světě jako tvoji svědkové! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 54, 67, 97, 102, 106, 186, 312

Děkujeme, náš milovaný Bože, za záchranu a vyvedení. Prosíme, konej stále zázrak víry v našich farnostech a ved' svůj lid cestou pokory a lásky. Amen

ANKETA

- 1) Je podle vás důležité, aby křesťanské církve vzájemně spolupracovaly? Proč ano/ne?
- 2) Co se vám vybaví jako první, když se řekne „spolupráce církví“?
- 3) Je podle vás dobře, že lidé přecházejí z jedné církve do druhé?
- 4) Čím může oslovit právě husitská církev?
- 5) V čem spočívá význam ekumeny a jak může obohatit jednotlivá společenství?
- 6) Myslíte, že vzhledem ke stále se snižujícímu počtu věřících v ČR může být ekumena do budoucna možnou cestou dalšího spojení církví?

- 1) Ano, každá církev může obohatit tu druhou.
- 2) Společná setkání, společná modlitba.
- 3) Záleží, z které do jaké.
- 4) Nejsem schopná odpovědět.

Alžběta Seifrtová,
katolička

- 1) Církve mohou spolupracovat na čemkoliv, na čem se dokáží dohodnout. Podmínka je shoda a jasno na obou stranách.
- 2) Spolupráce církví? Společné modlitby, vzájemné návštěvy. Sam chodím do turistického kroužku, kde jsou lidé různých denominací a nikdo to tam neřeší.
- 3) Přecházení z jedné církve do druhé. Toto vnímám jako konverzi a to není většinou jednoduchá záležitost. Sam jsem odešel z ČČSH do ŘKC a konverze trvala déle než rok.
- 4) Hodně záleží na duchovním, jak dalece je schopen se , i na míře toho, v co věří. Mně vadil zejména chybějící duchovní rozměr, který byl nahrazen liberálními výklady. Termín „nevěřící Tomáš“ je známý i mimo církve. A já jsem nechtěl být v církvi nevěřících Tomášů.
- 5) Význam ekumeny? Prakticky jen v tom, že o sobě víme. Otázku jednoty

lze doopravdy vyřešit jen konverzí.
6) Ohledně úbytku aktivních věřících: nevěřím v nějakou ekumenu. Rozhodující bude, kde konkrétně nastane nějaké probuzení. A zda s ním církev bude umět pracovat. Příkladem může být his-

torie sboru Na Maninách v Praze, který se odtrhl od ČCE a přeměnil se v Křesťanské společenství Praha.

Jiří Suchánek

- 1) Křesťané mají spolupracovat, vždyť tvoří jedno Kristovo tělo. Problém je spíše v organizačním uspořádání jednotlivých církví, je škoda, že se často nemohou domluvit, a je moc dobře, když spolu komunikují.
- 2) Společné modlitby, společné boho-

služby, společné sbírky, spolupráce při péči o potřebné.

3) Není to dobře, žádné společenství není dokonalé, ale ani my nejsme dokonalí. Důležité je, aby ve společenství působil Kristův Duch.

4) Myslím, že může oslovit právě důrazem na Kristova ducha, na dobré vztahy mezi lidmi. Myslím, že si při svém vzniku vzala to nejlepší z ostatních církví.

5) Ekumena dává prostor ke spolupráci církví a právě poznání jiné zbožnosti a jiných důrazů může obohatit jednotlivá společenství.

6) Myslím, že ekumena pomáhá při spolupráci církví, ale nemyslím, že by vedla církve ke spojení.

Jarmila Chytilová

Nevím, jak odpovědět na výše položené otázky, ale rád vyjádřím svůj názor na ekumenu.

Podle mě je jakákoli spolupráce přínosná. Nejběžnější formou je asi společná bohoslužba, ale ta přináší pouze duchovní rozměr, chybí mi ta lidská stránka – absolvovali-li společnou bohoslužbu s členy jiných církví, sice mě s nimi spojí společná modlitba, ale osobně je neznám a nemám šanci poznat. **Martin Lička,**

katolík

Ekumena

Spolupráce církví, ať už má jakoukoli podobu, je dobrým signálem, že všechny zúčastněné církve mají zájem se sbližovat, navazovat přátelské vztahy. Odpustit si staré křivdy a zapomenout na minulá nepřátelství. To je nepochybně dobrá zpráva, ale něco tomu chybí.

Každá církev si stále hájí svou suverenitu a k dalším církvím se staví odměřeně, protože křesťanství vyznávají jinak. Ekumenické bohoslužby jsou proto často velmi osekáné, neboť to, v čem se jednotlivé církve liší, se zkrátka vypustí, aby nedošlo ke konfliktu. Ale nebylo by naopak osvěžující, kdyby na takové bohoslužbě věřící z jedné církve měli možnost po-

znat zvyklosti církve druhé? Mohly by se třeba vystřídat. Také by stálo za to, kdyby církve společně organizovaly nějaký program, který se přímo netýká víry nebo křesťanství, nějakou ryze světskou aktivitu. Tam by se totiž věřící z různých církví mohli seznámit a osobně poznat. Osobní přátelství totiž stírá jakékoli rozdíly. Nejen mezi bohatými a chudými, mezi příslušníky různých národů a ras, ale nepochybně také mezi věřícími z různých církví.

Matěj Břeň
NO Trutnov

Ekumena je obohacující pestrost

Česká ekumena je prostředím rozmanitosti církví a náboženských společností. Zaměříme-li se na křesťanství a církve spojované křesťanským vyznáním, tak spatřujeme jeho zvláštní bohatost a jeho různé proudy v dějinách naší vlasti.

Každá z církví představuje určitý důraz na evangelium a jeho aspekty i specifickou duchovní tradici. Dříve se církve v rámci ekumenického společenství podrobněji zabývaly teologickými a spirituálními odlišnostmi tradic a historickými kořeny jednotlivých církví, jak dokládá publikace „Český ekumenismus“ z roku 1976. Nyní jsou v materiálech Ekumenické rady církví v České republice představovány spíše stručnějším způsobem profily členských církví a zájem je soustředěn na aktuální otázky, jako například na řešení financování církví, přípravu výročí Jana Husa v roce 2015, diskusi k události Bílé hory v roce 2020, opatření v době pandemie, a především na působení kaplanů ve specifických službách v armádě, vězeňství, nemocnicích, u policie a dalších. Toto konkrétní zapojení církví ve společnosti má důležitý ekumenický rámec a charakter.

Pohled na ekumenu jako na katolíky a protestanty, respektive evangelíky, je zjednodušující, neboť ekumenický okruh je mnohem barevnější. Tuto pestrou rozmanitost můžeme spatřovat v tom, že přítomný Duch Boží je při díle v dějinách, ve kterých se odehrává zápas o pravdu Kristova evangelia a o čistotu církve a její pravou podobu. Českou ekumenu tvoří církve pravoslavná, starokatolická, církve

čerpající z dědictví české reformace jako Českobratrská církev evangelická a Jednota bratrská, dále luterské evangelické církve, opírající se o své konfesní dokumenty z doby evropské reformace, metodistické, vycházející z anglikanismu, církve evangelikálního charakteru jako Církev bratrská, pak též baptistické, ale i letniční hnutí v podobě Apoštolské církve i tzv. charismatické hnutí představované Křesťanským společenstvím, které se nestalo dosud členem a je pozorovatelem, podobně jako adventisté. Přijata byla též Armáda spásy se svým sociálním zaměřením na službu potřebným. Řada z těchto církví má svá centra v zahraničí.

Do pestrosti ekumeny náleží i naše Církev československá husitská, která reprezentuje katolický modernismus i odkaz Jana Husa a české reformace. Ekumenismus nemá a nemůže být něčím povrchním a neznamena jen přebírat od druhých, nýbrž také něco vlastního do ekumenického bohatství ze svých zdrojů přinášet. Obohatit ekumenu v pravém slova smyslu můžeme tehdy, když rozpoznáváme své hodnoty a svěšené dary a budujeme vlastní církve na jediném základě, kterým je Ježíš Kristus (1 K 3,11; Ef 2,20).

V Církvi římskokatolické přinesl nové a zásadní ekumenické přístupy II. vatikánský koncil (1962-1965). Důležitá té-

mata schválených konstitucí o církvi (1964), o Božím zjevení (1965) a deklarace o liturgii (1963) jsou v podstatě věnována tématům, která přinesla evropská reformace. V reformaci byla církev pochopena jako Boží lid, jako společenství z hlediska obecného kněžství všech pokřtěných, byla vyzdvížena autorita Božího slova a Písmo svaté jako pramen Božího zjevení a uskutečňovaly se nové podoby křesťanské bohoslužby v národních jazycích. Jedním z řady dokumentů II. vatikánského koncilu byl také dekret o ekumenismu (1964). Současný papež František prohlubuje ekumenický dialog svým pojetím univerzálního bratrství, jak to vyjadřuje v encyklice o bratrství a sociálním přátelství (2020).

V našem českém prostředí máme jako významný inspirační zdroj pro pěstování ekumenických vztahů odkaz bratrského biskupa Jana Amose Komenského, jak je to výslovně uvedeno v šesteru v jeho Kšaftu. Komenský zde vyjadřuje úsilí o jednotu, svornost a spolupráci všech křesťanů výrazem „služba Bohu jedním ramenem“ (srov. Sof 3,9 podle znění v Bibli kralické). Pracoval do poslední chvíle pro Jednotu bratrskou a sdílel její vyznání, přesto jeho pojetí křesťanství bylo nadkonfesijní. Nemá jít o věroučné spory a vzájemné vymezování se vůči druhým, ale o žité křesťanství, ve kterém se uplatňuje víra, láska a naděje v každodenním životě a v našich vzájemných vztazích.

Tomáš Butta

Nemocniční kaple

Komunistický režim u nás už od počátku 50. let ostře potlačoval náboženství. Nejdříve se zaměřil na výuku náboženství ve školách. Pak postihoval šikanou v práci ty, kdo chodili do kostela. Děti z věřících rodin se nemohly dostat na vysokou školu. Úřední tlak, všudypřítomná ateistická propaganda i strach z policejních represí vykonaly své – náboženský život v naší zemi během dvou desetiletí značně ochabl. Jen jedna poslední bašta dlouho odolávala – pohřební obřady. Zvyky rodin a místních komunit se soudruhům nedařilo vymýtit. Pohřby se stále poměrně často konaly v kostelích a hřbitovních kaplích, a to i když nešlo o výrazné věřící osoby a rodiny. Tragika smrti a rituál rozloučení – na to stále měly patent církve, ateistická ideologie zde neměla co nabídnout.

Husákovská normalizace po roce 1969 se ale rozhodla to změnit. Opět se s mocnou silou rozhořela protináboženská agitace a všestranná šikana duchovních a (zbytků) věřících. Tentokrát ale režim vsadil i na

svou vlastní kulturu pohřbívání. Po celé zemi se začaly budovat nové obřadní síně, kde by se mohlo konat smuteční rozloučení bez církevní účasti – a bez čehokoli, co by mohlo připomínat náboženství. Je

zajímavé, že ve všeobecném kulturním marasmu oné doby se soudruzi vzdali a nechali budovat tyto obřadní síně s poměrně slušnou architektonickou a designérskou úrovní. Často zde dostali příležitost zakázání architekti a výtvarníci. Kupodivu se nešetřilo na materiálech a doplňcích, často se dovážely za drahé devizy ze Západu. Ostatně – můžeme se přesvědčit: řada těchto síní stojí dodnes a mnoho z nich pořád vypadá dobře. Až na to, že stojí ladem. Většina pohřbů se dnes koná bez obřadu! Pravda ovšem je, že to není tak zlé, jak to statisticky v mezinárodním srovnání vypadá: Češi sice veřejně nepohřbívají své mrtvé, ale jakési obřady konají, ovšem v skrytu nejužšího rodinného prostředí. A zcela neuměle, ku-

tilsky, dodejme. I to je pro Čechy typické...

Docela hustá síť poměrně kvalitních smutečních síní ovšem kontrastuje s nedostatkem a tristním stavem kaplí nemocničních – či relaxačních zón, meditačních prostor, oáz ticha nebo jak všelijak dnes podobné místnosti nazýváme. Vstoupili jsme opět do Evropy, stali se součástí vyspělého Západu. Proto přejímáme tam běžné standardy. K nim patřila i nepřerušovaná tradice mít v každém zdravotním či pečovatelském zařízení něco jako kapli, zpravidla zařízení tak, aby sloužila různým náboženským vyznáním. Společnost, která si váží globalizace a multikulturnosti, okázale dává najevo svou toleranci ke všemu a ke všem. Proto se zřizují různé modlitební koutky a spirituální místnosti i na letištích, v nákupních centrech i podél dálnic. Dokonce už i u nás, v údajně ateistickém Česku. Jen v těch nemocnicích a pečovatelských ústavech nám to nějak nejde. Pokud už se vedení uvolí místnost k takovému účelu vyčlenit, zpravidla je na nedůstojném místě a vybavená je – no,

podle vkusu pana ředitele a jeho sekretářky, ve stylu IKEA, s obligátními andělky a ezo obrazy. Kde zůstali naši špičkoví architekti a renomovaní výtvarníci? To nemáme na víc? To si nevážíme ani sami sebe? Vždyť v takových zařízeních taky skončíme...

V posledních letech se u nás budovaly nové smuteční síně, protože ty staré, třeba ze 70. let, už přestaly vyhovovat. Vyhlášovaly se na ně architektonické soutěže. A řada z realizací byla oceněna v prestižních časopisech (např. Dobruška, Břeclav...). Máme i skvělé novostavby kostelů, věnčené architektonickými cenami (např. Barrandov, Brno-Lesná...). Proč tedy neumíme něco tak zdánlivě drobného a poměrně levného, ale přesto nesmírně důležitého, jako je nemocniční kaple?

Úkol to ovšem není snadný. Zadaní je komplikované. Místnost by měla být multifunkční, aby posloužila širokému spektru dnes velmi rozmanitých typů spiritualit. Současně by ale neměla urážet ani zbožné city tradičně věřících, a to nejen z křesťanských církví, ale i ji-

ných náboženství. Mohly by se zde konat drobné obřady svátostného charakteru, třeba i bohoslužby a pobožnosti. Ale mohli by se sem uchýlit i lidé, kteří si potřebují důvěrně promluvit o závažných věcech, ať už mají spirituální či pastorální charakter, nebo zcela soukromý, rodinný. Ale současně by měly být tyto prostory trvale přístupné všem a jejich interiér by měl vzbuzovat a podporovat soustředění a zniternění a duchovní povznesení, třeba i jen jedinému člověku, který se sem přijde modlit nebo jen ztišit. Uznejte, že nároky na zařízení a vybavení takové místnosti jsou takové, že o jejich designu nemůže rozhodnout jednotlivec, ale mělo by to být kolektivní dílo, jež bude výsledkem jistého dialogu.

Nemocniční kaplany už máme, máme pastorační asistenty a poskytovatele spirituální péče, vyškolili jsme je ve speciálních kurzech a pověřili náročnými a velmi specifickými úkoly. Kéž bychom jim dokázali zajistit také odpovídající zázemí v zařízeních zdravotních a sociálních služeb. **Vladimír Šiler**

Život za dveřmi

Od dětství až po stáří prožíváme život za dveřmi. Nejdříve ty naše byly otevřené a později jsme je sami zavírali. Za dveřmi žijeme svá osobní tajemství. Býváme za nimi častokrát sami. Naše některá tajemství jsou v radosti a jiná s bolestí, ale to každý zná. Některé dveře nám lidé rádi otevírají a jinde ani nechceme vstoupit. Za dveře se buď vracíme rádi, do svého klidu a pohody, a nebo bychom raději ztratili klíče, vždy je to jiné. Ve svém životě jsem prožil snad všechny možnosti, o kterých zmiňuji. Sice některé zkušenosti jsou z jiné pozice, ale prožitek za nimi není o nic lehčí. Tak jako tak si uvědomuji každodenní milost. Jen tak mohu být pomocníkem a průvodcem na cestě z pokoje ven.

Na počátku služby jsem si nedokázal představit, do jakých dveří vstoupím. Znáte to, když Bůh povolává, tak otevře a místnost provoní svou láskou. Nejprve jsem objevil ty staré, ale krásné dveře bezpečí. Byly z naší fary, kam se podnes rád vracím. Jenže jakmile se jednou pustíte do služby, objevujete i jiné. Dveře, o kterých dnes budu psát, jsou dveře do pokoje, kde se setkávám s nadějí. Jsou to dveře kaplanské služby. Jedny jsou s nemocnými a ty druhé s odsouzenými. V mnohém to mají podobné, nemají totiž svobodu. Počátek kaplanské služby ve věznicí vedl přes spolupráci s Probační a mediační službou (2003) do věznic v Bělušicích. Školící středisko ve Stráži pod Ralskem a přípravy na sebe nenechaly dlouho čekat, plán, jak jít kus života s odsouzenými, byl připraven. Ježíšova slova: „Byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.“ (Mt 25,36a) se naplnila. V počátku jsme se všichni učili, jak na to. Vedení věznic s odsouzenými vytvořilo důstojné místo pro pravi-

delná setkávání. Malované sklo, výzdoba, oltář a úpravy podnes vytvářejí krásné a jiné místo za zamčenými dveřmi. Člověku nepřijde, že je za zamčenými dveřmi.

Kaplanská služba pro nemocné má jiné dveře. I zde platí Pánova slova „...byl jsem nemocen, a navštívili jste mě...“ (Mt 25,36b). Je tomu již pěkná řádka let (2005), co jsme jako ekumena přemýšleli nad službou v nově budovaném hospici. Každý z duchovních přinášel přijaté požehnání. Pravidelná návštěva pacientů, zamyšlení, bohoslužby, čtení a modlitby, naslouchání personálu, spolupráce s lékaři, je vždy pohlazením na obou stranách. I přes bolest a těžkosti nás nikdo neodmítá, naopak. Rodiny se s námi sdílejí o svou nelehkou cestu, ale i naději, kterou vyhlížejí.

Přítomnost duchovních je vždy vítána. Hospic nás všechny dobře připravil na další cestu v nemocnici o pět let později (2010). Utvořit pracovní skupinu, rozdělit jednotlivá oddělení za podpory vedení nebylo již tak těžké. Měli jsme svobodu, vše je postaveno na dobrovolnosti. Každý si uvědomoval, že tam za dveřmi je někdo, kdo potřebuje pohlazení a naději.

Tak vidíte, není to jednoduché, ale každá služba přináší to své. Naplnit slova Písma: „Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého. Nespoléhejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. Nespoléhejte na svou vlastní chytrost.“ (Ř 12,15-16) vede ke dveřím pokory, které jsou v každém z nás. Až budete za svými dveřmi v tichosti a modlitbách, prosím, vzpomeňte na všechny kaplany v této nelehké službě a podpořte přimlouvou, ta nás učiní z moci Boží silnějšími.

Vladislav Vojtěch Hána

Co se děje u lednu

Lidé, odpradáva žijící v těsném sepejetí s přírodou, odporovali podle počasí a dalších jevů, že některé věci se pravidelně opakují, případně jsou příčinou určitého dalšího vývoje. Tato svá pozorování pak uplatnili v takzvaných pranostikách. K lednu se jich váže celá řada, například: Co leden sněhem popráší,

to únor s vichrem
odnáší. Hojný sníh
v lednu, málo vody
v dubnu. Leden studený, duben zelený.
Když není konec ledna
studený, únor to
dvakrát nahradí. Lednový déšť z pecnu odkrajuje. V lednu za pec sednu. Lednová zima i na peci je znát. Na
Nový rok o slepičí krok,
na Tři krále o skok dále. Dokážete odhadnout, co která pranostika znamená?

Leden je podle běžného kalendáře prvním měsícem roku (církevní rok však začíná počátkem adventu), 1. leden pak slavíme jako Nový rok. Významným datem křesťanského kalendáře je také 6. leden, kdy si připomínáme příchod tří mudrců (králů) do Betléma. Tímto dnem končí vánoční svátky.

V lednu si samozřejmě připomínáme také řadu důležitých událostí. Pro naši církev je samozřejmě důležité datum 8. ledna, kdy byla církev v roce 1920 založena. Už Nový rok je zároven Dnem obnovy samostatného českého státu – po rozdělení Československa na konci roku 1992.

Ze světových dějin můžeme připomenout například první Valné shromáždění Organizace spojených národů, které se konalo v Londýně 10. ledna 1946 za účasti zástupců 51 zemí.

V lednu se také narodila celá řada významných osobností, namátkou můžeme uvést třeba Karla Čapka (9. ledna 1980), Jacka Londona (12. ledna 1876), Alberta Schweitzera (14. ledna 1875), Moliéra (15. ledna 1622), W. A. Mozarta (27. ledna 1756) či A. P. Čechova (29. ledna 1860). Zdalipak víte, čím se tito lidé nesmazatelně zapsali do našich dějin? A poznáte, kdo je na naší fotografii?

JK

C E S T A

Kaplanská služba

O službě kaplanů jsme v Cestě psali poměrně nedávno v souvislosti s pokusem stručně popsat rozmanité služby církve – konkrétně to bylo v červnu, červenci a srpnu roku 2020, kdy jsme se postupně věnovali kaplanské službě v nemocnicích, v armádě a ve věznicích. Dovolím si tedy na tyto texty odkázat, abychom se zbytečně neopakovali.

V souvislosti s kaplanskou službou však jistě stojí za zmínku jeden důležitý fakt, a to je ekumenická spolupráce – tedy spolupráce různých církví v této oblasti.

Je to velice praktické – jedná se totiž o působení církví v zařízeních a institucích, provozovaných státem – je tedy nezbytně nutné domluvit podmínky tohoto působení se státními orgány – většinou s příslušnými ministerstvy. A pro ta je rozhodně jednodušší nejednat s každou církví zvlášť. Proto je zastupuje Ekumenická rada církví v České republice, která sdružuje prakticky všechny církve u nás. Její představitelé (spolu se zástupci České biskupské konference, která reprezentuje Římskokatolickou církev) proto jednájí se státními orgány jménem všech církví a jejich jménem pak také podepisují příslušné dohody o působení církví v jednotlivých oblastech. Tyto dohody stanoví, za jakých podmínek může duchovní například sloužit v Armádě ČR, jakou musí mít kvalifikaci, jaké zkoušky musí složit, jak dlouho jeho služba v armádě potrvá atd. To samé platí pro nemocnice, věznice, nově se zřizuje kaplanská služba i u policie.

Duchovní však samozřejmě působí i na jiných místech, kde třeba není nutné podepsat smlouvu s ministerstvem, ale i tak je velmi praktická ekumenická spolupráce – například na univerzitách. Duchovní totiž slouží všem, kdo je potřebují – nezávisle na církevní příslušnosti, často i lidem bez vyznání. Proto je dobré, že jsou tito duchovní z různých církví, mohou se navzájem podporovat, sdílet své zkušenosti apod.

JK

M o d l i t b a

Pane Bože, děkujeme ti za všechny kaplany v nemocnicích, armádě, věznicích a na dalších místech. Prosíme, dávej jim sílu pro jejich náročnou službu. Amen.

Kamkoliv půjdeš, půjdu...

... Kdekoliv zůstaněš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. Tato slova často zaznívají při manželském obřadu, když si snoubenci navzájem slibují věrnost. Ne každý však ví, že jsou převzata z biblické knihy Rút, kde je žena tohoto jména neříká svému snoubenci, nýbrž své holmě – matce svého muže. Je to krásný příběh, který bych vám nyní chtěla vyprávět...

5. Příchod do Betléma

Noemi s Rút konečně po několika dnech putování dorazily do Betléma. Noemi se sem vracela po deseti letech, připadalo jí to však jako věčnost. Vždyť co všechno se za tu dobu změnilo!

Ačkoliv obě ženy nevypadaly nijak nápadne, jejich příchod do města vzbudil veliký rozruch a rychle se seběhli všichni, kdo byli poblíž. Betlém byl přece jen malým městečkem, kde se všichni navzájem dobře znali, takže jakákoliv neobvyklá událost, kam patří i příchod neznámých poutníků, neunikla pozornosti.

Ale počkat! Tohle přece není neznámá poutnice, vždyť to je Noemi, žena Elimeleka! „Noemi, jsi to ty?“ volali ti, kdo ji poznali. Nastalo velké obdivování a na Noemi se ze všech stran hrnul otázky: „Odkud přicházíte? A kde máš manžela a syny? A kdo je tato dívka?“

Naštěstí v chumlu, který obě přichozí obklopil, se našly i praktické ženy, které jim přinesly vodu k uhašení

žízně, odvedly je do stínu stromů, kde se mohly usadit, vydechnout a vše postupně vypovédět.

„Ano, jsem to já, Noemi,“ začala pomalu vyprávět starší žena. „Ale snad už mi tak ani neříkejte. Vždyť jméno Noemi znamená Rozkošná. Co na mě je ještě rozkošného? Vždyť můj osud je tak trpký, že byste mi spíš měli říkat Mara, Trpká. Jak si asi vzpomínáte, odešli jsme odtud s Elimelekem a našimi dvěma syny před deseti lety. Putovali jsme do Moábských polí, protože naše pole zde nás už nemohlo uživit a Elimelek doufal, že tam najde práci a bude se nám tam dařit lépe. Zprvu to tak i vypadalo, ale později se osud proti nám obrátil...“

Noemi vypověděla celý jejich příběh a představila také Rút: „To je má nová dcera, která se rozhodla svůj život spojit s mým, i když její manžel, můj syn Machlón, zemřel vlastně hned po jejich svatbě. Jsem ji velmi vděčná, díky ní se necítím tak sama.“ Noemi se usmála na Rút, která ji úsměv pláse oplátila. Ocitla se v neznámém

Soutěž o tři knihy

Vypisujte si písmenka z horní tabulky v pořadí daném čísly ve spodní tabulce (tedy najdete si nejprve jedničku a poté se podívejte, jaké písmenko je v horní tabulce na stejném místě jako jednička ve spodní; stejně postupujte s dvojkou a dalšími čísly). Své řešení nám pošlete do poloviny února na adresu

jana.krajcirkovaa@ccsh.cz,

v březnové Cestě otiskneme výherce.

Z	L	I	V	C	R	P	P	Ý
f	A	R	P	Z	N	P	P	J
f	Ů	A	K	S	K	f	f	L
A	U	CH	O	C	N	U	R	

11	24	7	19	15	27	22	13
32	5	17	26	8	12	3	31
20	10	28	1	21	18	16	4
2	30	14	23	29	6	25	9

Blahopřejeme výhercům z listopadového čísla

(řešení: délka hole; počet oveček; počet pruhů na šatech; méně květů; dutina na stromě):

Andělka Jindrová z Příbrami;

Šimoněk Protivánek z Nákla

Neobyčejné rostliny

Vřes

Kopcovité duny
vřesu plné...
Cítím jejich vůni...
a dívám se na ně.

O čem krajina vypráví?
Jak voní louka?
Proč se ladně pohybují
vřes i jiná kytka?

Co zpívá květina?
Kde lítají ptáci?
Vřesová peřina,
krásu nosím v srdci.

Srdcem se dívám,
když kluka líbám.

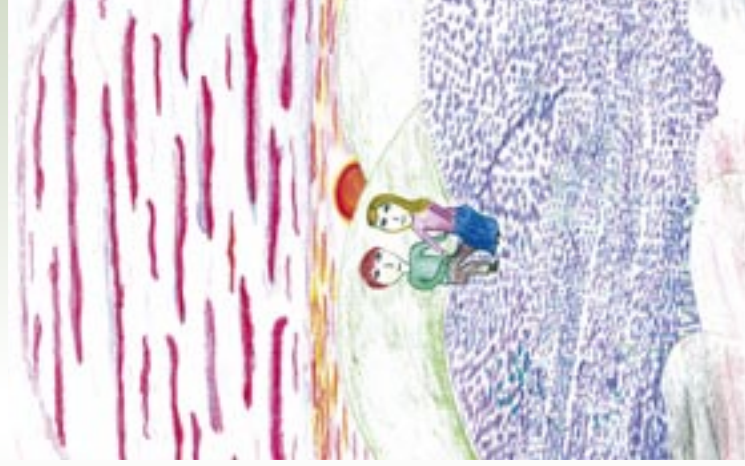
Když pak chodím přírodou,
náhle vánky zavanou.

Dívám se náhle srdcem víc,
té přírodě nechybí snad nic.

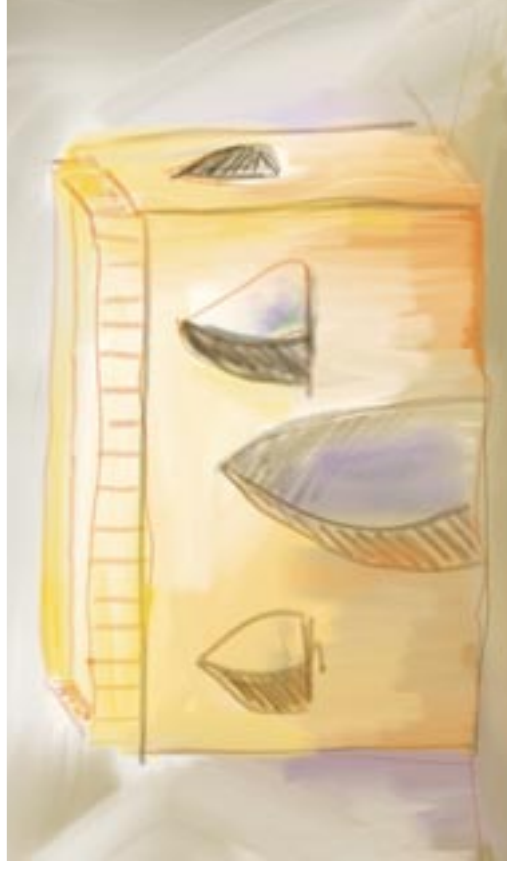
Je tak dokonalá
a to je pouhá tráva.

Miriam Chytilová

(Ne)obyčejné rostliny

Ilustrace Miriam Chytilová

prostředí, a přestože ji na to Noemi předem připravovala, přece jen ji tolik pozornosti hned od začátku trochu zaskočilo. Lidé však byli příjemní a vesměs projevovali upřímný zájem a starost.

„Takže co teď budete dělat?“ vyptávaly se sousedky Noemi.

„Mohu se nastěhovat do našeho starého domku? V jakém je stavu?“ chtěla vědět Noemi. Sousedky je společně k domku vyprovodily. Po první zběžné prohlídce se zdálo, že kromě důkladného úklidu žádné větší opravy nepotřebuje. A několik žen se hned nabídlo, že s úklidem Noemi a Rút pomohou. Poslaly děti pro potřebné náčiní, donesly vodu a pustily se společně do práce. Přitom dál probíraly, jak se Noemi a její rodině vedlo v Moábu, ale také co všechno se za tu dobu událo v Betlémě – kdo zemřel, kdo se oženil a vdal, kolik se narodilo dětí...

Práce jim tak šla pěkně od ruky. Rút se přitom mohla postupně seznámit se svými novými sousedkami a zdálo se, že ji mezi sebe přijaly dobře. Všichni oceňovali to, že Noemi neopustila a rozhodla se s ní odejít do její země. Hovořilo se také o právě začínající sklizni ječmene. „Máme všichni velikou radost z letošní úrody“, vykládaly sousedky. „Vždyť je to také po několika letech poprvé, co konečně pořádně zapršelo! Teď všichni prospíchají, aby obilí dostali včas pod střechu. Také my se za chvíli už budeme muset zase vrátit na pole, jinak nám ženy pěkně vynadají.“ Noemi všem upřímně poděkovala a řekla, že zbytek už s Rút zvládnou samy. Když sousedky odešly, sedly si obě ženy do stínu a radily se, co udělají zítra.

Jana Krajčířiková

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

Jak si zvířátko zřídila nemocnici

Zima byla letos pořádně tuhá a některá zvířátka, i když potrawy měla díky hajnému i vzájemné pomoci dost, onemocněla. Stále více, hlavně mláďata a starších zvířat, začalo kašlat a špatně se jim dýchalo. Potřebovali být v teple.

Medvěď s liškou proto zatlukali jednoho večera na hájovnu, aby se s panem hajným poradili, co dělat. „To je jasné, musíme zřídít lesní nemocnici,“ prohlásil pan hajný a hned začal organizovat vše potřebné. S několika dobrovolníky z lesa vyklidili část seníku, kam přivedli nebo přinesli pacienty, aby se v teplém seně pékně zahřáli. Dostávali také pravidelnou dávku vitamínů.

Několik nejtěžších případů si pak vzal pan hajný k sobě přímo domů. „Tady ve světnici zřídíme jednotku intenzivní péče,“ prohlásil a uložil nemocná zvířátka do pelíšků blízko kamen. Starala se tu o ně liška a paní Jezevcová, které se střídaly ještě s vlčíci a kunou, aby u pacientů ve dne v noci pořád někdo byl, kdyby něco potřebovali.

Přišla také mladá zajčice, aby navštívila své maličké sourozence, kteří měli obrovskou rýmu a kašel. Když vkročila do světnice, mladí zajci

se právě – rýma neryma – honili po celé místnosti a paní Jezevcová už se na ně pořádně rozlobila: „Hybaj do postele, vy raubíři! Máte v klidu ležet a nepřekážet. Takhle se nejen nezdravíte, ale já se o vás ještě pferazim a zlomím si nohu!“

Když to viděla zajčice, nabídlá se, že dětem přechte pohádku, aby se trochu uklidnily. Uložila všechny zajčičky do postele, vzala knížku a začala číst. Brzy poslouchali nejen mladí zajci (z nichž polovina při tom usnula), ale i všichni ostatní pacienti v pokoji.

„To byla krása,“ libovali si, když pohádka skončila. „Přeči nám, prosím, ještě jednu!“ žadonil nemocný rys, který už dávno nebyl žádným mláďetem, ale pohádky měl pořád rád. „Moc hezky čteš, zajčice,“ pochválil ji.

„Když to nebude paní Jezevcová vadit,“ usmála se zajčice. „Ani v nejménším, naopak.“ ujistila ji paní Jezevcová. „Viš, my pacienti zvládneme ošetřit, už ale nemáme čas se jim moc věnovat dál, takže kdybys byla ochotná sem občas zajít, bylo by to skvělé. A nejen číst dětem pohádky, třeba tady starý pan havran bude moc rád, když si s ním třeba budeš chvílku povídat nebo mu

prečteš noviny...“
A tak zajčice začala pravidelně navštěvovat všechny nemocné. Protože pan hajný rozhodl, že příbuzní zvířátek do nemocnice nemají chodit

– jednak tu bylo málo místa a jednak by se mohli sami nakazit – nosila jim zajčice vzkazy od rodin, drobné dárky, vyprávěla jim, co je v lese nového. Dětem četla pohádky, se staršími však vedla i vážnější rozhovory. Někteří se báli, že už se konce zimy nedožijí. V takových případech se s nimi zajčice modlila a snažila se dodat jim posilu. Někdy se jí svěřovali s něčím, co tížilo jejich svědomí, a byli rádi, když je vyslechl. Jednou zprostředkovala usmíření starého vlka s liškem, kteří se kdysi o něco hodně nepohodli a od té doby spolu nemluvíli...

Brzy si všichni na zajčici v nemocnici zvykli a vřadyčky byli moc rádi, když dorazila. „Je skvělé, že nám takto pomáháš,“ pochválil ji pan hajný. „Viš, nemocné často nebývá jen tělo, ale i duše, i ta potřebuje uzdravit. A když se to podaří, pak i tělo se léčí rychleji. Takže tvoje trpělivost, to, že každého vyslechnes a nikoho nesoudíš, je velkým lékem.“

Zajčice byla moc ráda, že je užitečná, a všichni, kdo se starali o nemocnici, byli moc rádi, že jí tam mají. Díky jejich společné práci se nakonec velká většina zvířátek uzdravila a mohla se vrátit zpět do lesa ke svým rodinám.

Jana Krajčířková

Neakreslila: Lucie Krajčířková

ROZHOVOR

O kaplanské službě s Alešem Tomčíkem

1) V loňském roce jsme v Českém zápase uveřejnili příspěvek, který kvitoval uspořádání konference o kategoriální pastoraci s názvem Společně, kde se sešli zástupci z řad policejních, vězeňských, vojenských i nemocničních kaplanů. Také na půdě naší církve bylo ke konci roku uskutečněno setkání těch, kteří se kaplanské službě profesionálně věnují: Jak hodnotíte toto setkání, bylo stejně přínosné?

Setkání kaplanů naší církve v Praze jsem se nemohl zúčastnit kvůli neodkladným služebním povinnostem ve své diecézi, ale považuji takové vzájemné sdílení napříč oblastmi strukturální pastorace ve vězeňství, armádě, zdravotnictví či jinde, za velmi důležité. Ostatně, v sesterských církvích, které ke kaplanské službě vysílají své pracovníky, jsou taková setkání už delší čas běžnou záležitostí. Nejde jen o předávání pastoračních a jiných zkušeností nebo o vzájemnou podporu, ale čeká nás také hledání odpovědí na řadu otázek – ohledně kvalifikace a pověření kaplanů, podpory kaplanské služby ze strany církve, jejího ekonomického zajištění, poměru služby kaplana ke službě faráře v náboženské obci, a dalších. Jsem vděčný, že se setkání uskutečnilo, a těším se na příští, kterého se snad už budu moci zúčastnit.

2) Sám jste aktivní ve Vězeňské duchovní službě, stal jste se kaplanem ve Valdicích. Jaké byly hlavní pohnutky ke vstupu do této velice náročné služby?

Očekávaná odpověď by mohla být, že jsem uslyšel povolání k této službě a církve mne k ní vyslala. Ano, to je pravda, ale když o tom přemýšlím více, uvědomuji si, že chci také předávat to, co jsem sám zažil. Zakusil jsem v mládí bezvýhradné přijetí v době, kdy by bylo na místě spíše „zavržení“, kdy jsem nikam nepatřil a nikde se necítil doma, a dělal si tak trochu, co jsem chtěl. Farář, s kterým jsem se díky Bohu potkal, si mě získal tím, že mě neodsoudil, nekádroval, dal mi najevo, že jsem vítán, ať už přicházím s čímkoliv, a pomohl mi. Snažím se za zdmi kriminálu obdobně jednat s těmi, kteří by na faru nikdy nezaklepalí, a dát jim poznat,

že i přes jejich často děsivou životní cestu plnou zla, tu stále zůstává kdosi, kdo je nezavrhne, je ochoten s nimi začínat znovu a korigovat jejich životní strategii, promluvit do ní, budou-li o to stát. Cesta ke Kristu a k víře ve věznici je obtížná, ne však nemožná. Mnohdy se musím prostě spokojit s tím, že jsem jen dočasným průvodcem k nalezení ztracené lidskosti, věřím ale, že Ježíš zachraňuje hříšné a „nalomenou třtinu nedolomí“ a má moc člověka přivést k pokání a nasměrovat k dobrému. A protože jsem už několika takových zázraků byl za katrem svědkem a dotčení se už osvědčili i na svobodě, dává mi to velkou naději a pocit smysluplnosti pro mou práci.

3) Jak funguje spolupráce církví ve Valdicích?

Řekl bych, že skvěle. V kaplanské službě se střídám s kolegy z Římskokatolické církve a Církve adventistů sedmého dne, vzájemně si pomáháme, předáváme informace, podporujeme se. Konáme pravidelně ekumenické bohoslužby, setkáváme se na poradách a odborných seminářích. Věznicí navštěvují také dobrovolníci z řad Svědků Jehovových a Pravoslavné církve, koordinaci jejich služby mám na starosti, a velmi si vážím jejich odhodlání a nasazení.

4) Každá kaplanská služba má svá specifika: Jak byste je definoval a v čem spatřujete ta Vaše?

Vězeňská kaplanská služba má oproti jiným oblastem kategoriální pastorace celou řadu specifík, která ovlivňují její průběh. Ta dvě hlavní, která zmíním, vyplývají ze samotného prostředí věznice. První souvisí s kumulací psychosociálně problematických jedinců v izolovaném prostoru s omezeným potenciálem odfiltrování tenze, a takový fakt klade na kaplana nároky na jeho psychickou zralost, schopnost empatie, a na dobrou znalost vazeb uvnitř kriminální subkultury. Jde o prostředí se svými vlastními zákony, které určuje neformální vězeňská hierarchie. Vstupujeme s klienty do vztahů, jež

jsou často z jejich strany skrytě manipulativní, jejich chování bývá účelové, řada odsouzených trpí poruchami osobnosti a socializace. Výkon trestu je sám o sobě velkým stresorem a může zmíněné poruchy ještě prohloubit. Uspokojování psychických a fyziologických potřeb je také značně omezeno, a to vede člověka ke stavům rezignace či agrese. A druhé specifikum – čeho společně s odsouzeným ve výkonu trestu dosáhneme, můžeme jen omezeně „ověřit“. Zda je u dotyčného zájem začlenit se po propuštění z vězení do normálního života oprav-

dový, ukáže až čas na svobodě. Proto je součástí naší kaplanské služby i tzv. postpenitenciární péče. Snažíme se udržet vězně motivované nejen v trestu, ale i po jejich propuštění, s mnohými udržujeme pravidelný kontakt, a někteří naleznou svůj domov také v církvi nebo v některé pomáhající komunitě. Právě o uplynulých Vánocích jsem nějaký čas strávil s jedním z bývalých odsouzených, propuštěným před dvěma lety, a děkuji Bohu, že v jeho případě se vše zatím vyvíjí tak, jak by mělo.

5) Je nějaká otázka, kterou byste rád položil svým kolegům v nemocniční, policejní či vojenské službě?

Kaplaní slouží v zavedených fungujících kolektivech převážně nevěřících lidí. Ač z povahy své role bývají solitéry, musí také najít své místo v týmu. Zajímalo by mě, jak bývá služba mých kolegů kaplanů přijímána, jaké potíže museli překonat, zda se potýkají s nějakými předsudky, anebo čím byli naopak příjemně překvapeni ve vztazích ke svým spolupracovníkům – lékařům, sestřám, velitelům, řadovým vojákům atd. Ať už ale budou jejich odpovědi znít jakkoli, chtěl bych jim všem popřát do jejich náročné služby, která přesahuje hranice církve, aby v ní stále nalézali smysl, aby měli sílu sloužit všem, kdo je požádají o pomoc, a aby nalézali posilu nejen v Bohu, ale i v podpoře lidí, kterým leží na srdci naděje, kterou Kristus přinesl člověku.

Děkujeme Vám za rozhovor.

red

„Byl jsem nemocný a navštívili jste mne...“ Matouš 25,36

Duchovní služba pro nemocné je součástí celkové péče o pacienta, kterou poskytuje lékař, psycholog, sociální pracovník a duchovní.

Kdo je nemocniční kaplan?

Je to duchovní, který se specializuje na péči ve zdravotnickém zařízení, kde se věnuje pacientům, jejich rodinným příslušníkům, personálu.

Co nabízí?

Službu svojí přítomností, nasloucháním, rozhovorem, doprovázením slovem i mlčením, čtením z Bible, modlitbou, slavením svátostí. Nemocniční kaplan může na žádost pacienta zprostředkovat návštěvu kněze či duchovního z jakékoliv církve a náboženského společenství, registrovaného v ČR.

Na začátku onemocnění a v jeho průběhu se vyskytuje u pacienta řada otázek:

Proč?

Proč právě já?

Za co?

Co se to se mnou děje?

Jaký to má smysl?

Co jsem dokázal?

Co chci ještě stihnout?

Co mohu očekávat od života?

Budou mě ještě mít rádi?

Co se mnou bude?

Nemocniční kaplan je přítomen na oddělení a je k dispozici všem lidem jakéhokoliv osobního přesvědčení. Je otevřen každému člověku bez rozdílu vyznání. Poskytuje duchovní a psychickou podporu. Je vázán zpovědním tajemstvím a etickým kodexem kaplana. Pomáhá hledat smysl života. Dává bezpečný prostor pro vyjádření pláče, hněvu, těžké ztráty. Pomáhá řešit otázky víry.

Duchovní péče o nemocné se poskytuje ve zdravotnickém zařízení na lůžkovém oddělení. Jde o poskytování „nezdravotní“ služby pacientům, pracovníkům a návštěvníkům při řešení jejich osobních existenciálních, spirituálních, etických, morálních otázek a potřeb. Důležitou zásadou je nadkonfesní rozměr služby, bez potřeby získávat člověka pro křesťanskou víru. Klienti tuto péči využívají dobrovolně na základě svého svobodného rozhodnutí.

Kaplanskou službu poskytují výhradně oprávněné osoby – pověřené vlastní církví. Měly by mít ukončené teologické vzdělání, duchovenskou praxi a mít za sebou kurz zvaný Nemocniční kaplan, ukončený závěrečnou zkouškou. Pak teprve mohou být vysláni v rámci slavnostního aktu Ekumenickou radou církví nebo Českou biskupskou konferencí do služby v nemocnicích. Kaplani jsou v ČR někde zaměstnanci na plný úvazek. Jinde mají kaplanské týmy složené z dílčích úvazků či dohod. Někde působí nemocniční kaplan bez pracovního vztahu se zdravotním zařízením a platí jej jeho církev. Pro některé nemocniční kaplany je duchovní služba v nemocnicích jejich vedlejší činností, vedle jejich hlavního zaměstnání např. v církvi, školství, sociálních službách. V současné době působí kolem 140 nemocničních kaplanů z deseti církví ve stovce českých nemocnic a hospiců.

Nemocniční kaplan je chápán na jedné straně jako vyslanec církve, a zároveň jako zaměstnanec nemocnice. Kaplani jsou součástí zdravotnického zařízení, trochu splývají s prostředím nemocnice, zároveň však do nemocnic přicházejí z pověření registrovanou církví ČR s jiným vzdělanostním zázemím (– teologickým), z jiného prostředí, s jinou zkušeností.

Identita nemocničního kaplana ve zdravotnickém prostředí se pohybuje mezi představou římskokatolického kněze, který dochází za svými souvěrci se svátostmi, a mezi představou dobrovolníka, který pomůže zaplnit nemocniční čas pacientů. Často zaměstnancům nemocnice není jasné, jaký je rozdíl mezi psychologem a nemocničním kaplanem. Chybí tak jasné porozumění tomu, kdo vlastně nemocniční kaplan je, co dělá a k čemu může být dobrý.

Tam, kde je kaplan zaměstnán na plný úvazek, bývá správně zapojen do multidisciplinárního týmu, neboť teoreticky je kaplan pojímán na základě bio – psycho – socio – spirituálního rozměru člověka. I když zároveň není zdravotníkem, má tu své nezastupitelné místo v komplexní péči o nemocného pacienta.

Organizace, která sdružuje nemocniční kaplany v ČR, byla ustanovena v roce 2011 a nese název Asociace nemocničních kaplanů (ANK) a v roce 2012 vznikla Katolická asociace nemocničních kaplanů. Zajišťuje mimo jiné školení, vzdělávání a výcvik nových kaplanů, prostor pro vzájemnou podporu, je součástí Evropské sítě nemocničních kaplanů.

V roce 2019 byla uzavřena Trojstranná dohoda mezi ČR, reprezentovanou Ministerstvem zdravotnictví, a křesťanskými církvemi zastupovanými Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví o poskytování duchovní péče ve zdravotnických zařízeních.

Miroslava Mlýnková

kaplanka v Nemocnici Jablonec nad Nisou

Více informací naleznete na stránkách Asociace nemocničních kaplanů: www.nemocnicnikaplan.cz

(Použitý zdroj: Článek O. Doskočil, A. Beláňová – Nemocniční kaplan během pandemie covidu – 19)

Religiozita, nebo spiritualita?

Teologické fakulty i církvemi zřizované vyšší odborné školy vzdělávají i zdravotníky a sociální a charitativní pracovníky. A činí tak s širším ekumenickým záberem. Ke studiu přijímají uchazeče bez ohledu na konfesi. Absolventi jsou pak vybaveni k poskytování služeb jak věřícím, tak nevěřícím – i jinak věřícím. Přitom si vzdělavatelé musí klást ošemetnou otázku, zda je možno konat charitu i „ne-křesťanský“, tedy ne-církevně, mimo církev, „civilně“, světsky, jinými slovy, zda může být člověk „křesťan“, aniž by byl „křesťan“. To je odvěký problém. Má křesťanství na lásku patent? Co když je někdo „svatý“, aniž by měl nějaký vztah k čemukoli „posvátnému“? Není to spíše tak, že církev, teologové si přivlastňují vše, co bylo vykonáno z čiré nezištné lásky, a zpětně to označují za nábožensky motivované jednání, byť třeba neuvědomované? Nesnaží se církev „pokřtít“ všechno, co se jen trošku blíží křesťanství, neproviňují se „morálním imperialismem“?

To není banalita, nad kterou je možno bohorovně mávnout rukou. Takový pragmatismus by zaváněl cynismem. Teologové s tím mají velký problém. Všichni si totiž logicky úzkostlivě hájí své identity – jedinci i instituce. Snaha o teoretické ukotvení zdravotní péče, sociální práce či charity není hnidopišstvím. Na identitách si lidé někdy zakládají tak, až teče krev... Proto se pokoušíme odborně odlišit náboženství a duchovno, religiozitu a spiritualitu. Taková situace počala někdy v 60. letech 20. století, ale terminologický konsensus se v odborných komunitách ustálil až v 80. letech. V širší známost pak výsledky těchto odborných konsensů vešly až v polovině nulté dekády nového tisíciletí, kdy se také objevily první pokusy o exaktní zkoumání spirituality empirickými metodami.

Světová zdravotní organizace (WHO) už v roce 1995 do svého oficiálního dotazníku, jímž se měří kvalita života (WHO-QOL), zařadila také spiritualitu, religiozitu (náboženství) a osobní víru jako jeden z faktorů ovlivňujících zdraví. Od té doby se spiritualita jako jedna ze složek osobnosti stala pro WHO oficiálním termínem a legitimním předmětem bádání a výzkumů. V roce 2002 pak WHO začlenila spiritualitu do definic zdraví a nemoci a zdůraznila nutnost zohlednit široce pojatou duchovní péči jako odpověď na lépe diagnostikované individuální religiozní a spirituální potřeby člověka. Člověk je od té chvíle pro zdravotnictví, psychologii i sociální práci oficiálně definován jako čtyřrozměrná – bio-psycho-socio-spirituální – bytost.

I to je jeden z důvodů, proč naše veřejné zdravotnictví, a také naše odborná medicína, psychologie či sociální práce, musí akceptovat religiozitu a spiritualitu člo-

věka – i v této zemi, vyhlášené svou sekularizací. Teoreticky, vědecky bylo potvrzeno, že do veřejných zařízení mají mít ke klientům přístup duchovenské osoby a že je záhodno, aby vedle nich poskytovali služby také specializovaní kaplani a pastorační asistenti. Ti pak získali nový úřední i odborný statut, z něhož plyne, že služby, které poskytují, jsou nadkonfesní, široce ekumenické – a dokonce mohou být určeny i lidem, jejichž duchovní potřeby se nedají zařadit do kategorie „náboženství“, ale širší definici „spirituality“ by splňovaly.

Moderní medicína od 19. století, kdy se začala ustavovat jako přísná pozitivistická věda, se stále víc profiluje jako soubor úzce specializovaných bio-fyziologických oborů, v jejichž záběru se něco jako duše, duchovno, niternost prostě neobjevuje.

Paradoxní je to u psychologie, jež má duši i ve svém názvu. Psychologové od počátku, kdy se jejich věda postupně ustavovala, hleděli na náboženství a religiozitu přezíravě, možná proto, že ji vnímali jako konkurenci. Slovo duše zcela vytěsnili ze svého pojmového aparátu. Následně se pak psychologie štitivě vymezovala vůči svým vlastním herezím, psychoanalýze Freudově a Jungově, které duši a náboženství vzaly na vědomí, byť kriticky. Chladný až opovrhlivý postoj je možno vysledovat i dnes, a zvláště u nás. Jen menšina psychologů je dnes ochotna vzít vážně na vědomí religiozní a spirituální fenomény a přijmout psychologii náboženství jako svou seriózní subdisciplínu.

Psychologové se začali zajímat o fenomény religiozity a spirituality pozdě, i když ty byly zejména po celou druhou půli 20. století ve společnosti všude nápadně patrné. Umožnila to možná právě

až nová terminologie. (Americká psychologie termín spiritualita zařadila jako oficiální odborný termín do svého manuálu DSM v roce 1994.) V 90. letech slovenský expert Michal Stríženec začal jako jeden z prvních v našem regionu exaktně zkoumat a měřit spiritualitu. Pavel Říčan, známý český evangelický psycholog a autor uznávaných učebnic, vydal v roce 2002 Psychologii náboženství. Ale už v roce 2007 vydal její upravenou verzi, doplněnou o zásadní nové informace týkající se spirituality a jejího možného odborného studia (Psychologie náboženství a spirituality). Popisuje zde právě onen proces, kdy se pojem spirituality začal odčleňovat od pojmu religiozity. Říčan v roce 2004 představil svůj Pražský dotazník spirituality (PSQ), vědecký nástroj umožňující posoudit duchovní profil klienta či pacienta, určit jeho potřeby a navrhnout příslušnou terapii nebo péči.

Religionista Zdeněk Vojtíšek v publikaci Spiritualita v pomáhajících profesích (2012) důsledně odděluje spiritualitu jako svébytný fenomén od konkrétní zbožnosti křesťanské. Většinou jí miní ono „hledáctví“ či „náboženské kutilství“, jak se někdy roztomile, ale bez despektu dnešním spirituálně založeným lidem říká. Volí prozíravou metodologii a obezřetně se vyhýbá pojmu „náboženství“ ve smyslu konkrétních institucí, například křesťanských církví, a používá raději termín „duchovní tradice“, stejně jako namísto pojmu „víra“ (osobní víra) užívá raději „existenciální zaujetí“.

Zavedení čtyřdimenzionálního modelu člověka a uznání spirituality jako oficiálního termínu užívaného ve zdravotní a sociální péči sice otevřelo obzor západní vědy a brány zdravotnických a sociálních zařízení, ale terminologickou nejistotu jen odsunulo, zatím však nevyřešilo. Pojmy náboženství i duchovno, religiozita a spiritualita jsou totiž konstrukty západní racionality a vědy, a autoři z Egypta, Indie či Thajska, kteří tyto výrazy globálního anglického newspeaku musejí použít, mají jistě na mysli vždycky ještě i něco jiného, o čem zase Euroameričané nemají moc potuchy.

Nicméně právě i díky tomuto posunu v chápání pojmů máme dnes nemocniční kaplany a pastorační asistenty, kteří jsou speciálně školení, aby uměli rozlišit, co kdo potřebuje ke svému duchovnímu roz-

voji. Kaplan je samozřejmě ukotven ve své církvi (církvní tradici) a může konat obřady, k nimž ho jeho církev povolala. Posloužit jinověrcům smí opět jen v mezích, které by jinou tradici nepohoršovaly. Otázka je, jak si naši kaplani poradí s pacienty nebo klienty, kteří za spirituální pokládají třeba horoskopy, kyvadélka, zpěv manter nebo srovnávání čaker. Zatím je praxe v jednotlivých zemích značně odlišná. Američtí teoretici

spirituální péče doporučují značně liberální přístup – kaplan se prý má pružně přizpůsobit všemu. V praxi jsou ale američtí kaplani obětí svých předpokladů pocházejících z tamní svérázné podoby zbožnosti, jež se prolíná s občanským životem („civilní náboženství“). Evropa, jakkoli byla sekularizací poznamenána více, kupodivu víc lpí na tradicích. A jací jsou Češi? Z výzkumů plyne, že nábožen- sky ostýchají. Jistě nám to potvrdí i oče-

kávané výsledky sčítání obyvatel. Neradí se přiznáváme k tomu, čemu věříme, na co spoléháme. Jestliže ale neumíme projevovat svá nejnějnější přání, své naděje – jak nám může být pomozeno, až nám bude zle? Naši kaplani mají nelehký úkol – rozvinout skrytě dřímající a zpola neuvědomovanou spiritualitu u lidí, kteří si myslí, že s náboženstvím už se vyrovnali a se svou církví se rozešli. . .

Vladimír Šiler

Ryzí ekumena v koncentračním táboře Dachau

Za druhé světové války nebylo možné navazovat oficiální ekumenické rozhovory mezi církvemi, zato se ale prohloubily kontakty a vztahy mezi uvězněnými kněžími a věřícími laiky. Je možno se ptát, zda právě tehdy se nevedly ekumenické hovory a nevytvářely vzájemné vazby, v nichž opravdu šlo o něco hlubokého a podstatného. Řečeno slovy vůdčí osobnosti Vyznávající církve v Německu Martina Niemöllera, Hitler chtěl duchovní umlčet, ale tím, že je dal zavírat, otevřel evangeliu cestu i do věznic a koncentračních táborů.

K výrazným a nezapomenutelným postavám mezi vězni v koncentračním táboře Dachau, do něhož bylo deportováno velké množství kněží, patřil evangelický farář Bohumír Opočenský, kterého spoluvězni všeobecně oslovovali Opo či Opouš. Farář s mnohaletou zkušeností studia lékařství v Praze a v německém Halle zachránil život nebo ulevil od nemoci mnoha spoluvězňům. Římskokatolický kněz a člověk otevřeného srdce František Štverák ve svých vzpomínkách Opouše líčí: „Je to opravdově křesťanský druh, ochotný vstát kdykoli v noci a pomoci kamarádu. [...] Obstarává léky, které zadarmo rozdává, a ihned vždy celé hrstě. Jeho přičiněním se později stalo, že nechodíme vůbec na ošetření do revíru, ale vše ošetřuje on sám na šhubě. Říkáme mu krátce – ‚Pane primáři‘. [...] Opouš, zkráceně, vykonal pro nás mnoho dobrého a my mu to nikdy nemůžeme zapomenout.“

Duchovní ČČS(H) z Prahy-Libně Karel Valeš, který byl zatčen za projevení souhlasu s atentátem na Reinharda Heydricha před svými gymnazisty, o němž se pater Štverák ve svých pamětech opakovaně zmiňuje jako o svém dobrém příteli a kamarádovi, se kterým mimo jiné v Dachau chodili fandit na lágrové fotbalové mače, potvrzuje Štverákova slova o Opočenského obětavosti: „Jako spolupracovník dr. Bláhy v táborové prosektuře využil svých medicínských vědomostí a praxe k obětavé službě a zachraňování českých lidí, zvláště za epidemií v roce 1943 a 1944. Organizoval celé akce zasílání léků z domova a nejdražší léky a injekce zdarma a nezištně rozdával a donášel na nemocniční bloky, takže mu stovky Čechů děkují za svůj život. V konečných fázích války uschovával důležité dokumenty a listiny po zemřelých Čechách, které mohl společně s dr. Bláhou na prosektuře za celou dobu shromáždit, takže se mu podařilo po osvobození dopravit do vlasti deset beden listinného

materiálu, který byl odevzdán příslušným úřadům. Vím o tom bezpečně, poněvadž jsem mu mohl pomáhat.“

Opočenského služba na prosektuře byla skutečně nenahraditelná, jak dokládá jedna z jeho záchranných akcí. Bohumír Opočenský se v létě 1943 během pobytu na revíru seznámil s farářem naší církve Václavem Vyšohlídem. Po válce v církevním tisku vzpomínal na Vyšohlídovo první kázání při českých bohoslužbách v roce 1945, v němž vyzvedl duchovní jednotu a směřování k vzájemnému bratrství kněží a kazatelů různých církví. Tuto sounáležitost oba faráři dosvědčili po smrti publicisty, filozofa a překladatele Jaroslava Šimsy, kolem kterého se v táboře shromažďovala skupinka duchovních hlásících se k reformačnímu křesťanství. Když generální sekretář Akademické YMCA 8. února 1945 podlehl ná-

kaze skvinitého tyfu, pronesl Václav Vyšohlíd z tábora na plantáži redaktoru Karlu Kašákovi pozůstalost, posmrtnou masku a Šimsovo srdce, které vyjmul a zakonzervoval právě Bohumír Opočenský. V červenci 1945 byly všechny ukryté památky na Jaroslava Šimsu předány Karlem Kašákem rodině a zástupcům pražské YMCA.

Na závěr si pojďme připomenout známá, ale stále aktuální slova z prohlášení kardinála Berana na II. vatikánském koncilu. V reakci na potlačování svobody svědomí a vyznání komunistickým režimem v jeho proslovu čteme: „A tak se zdá, že Církev v mé vlasti dnes bolestně pyká za hříchy a poklesky spáchané jejím jménem proti svobodě svědomí v minulosti, např. v 15. století upálením kněze Jana Husa a v 17. století donucením velké části českého lidu k opětovnému přijetí katolické víry podle zásady: ‚Budeš vyznávat víru své vrchnosti!‘ [...] Morální autorita naší Církve velmi vzroste ve prospěch celého světa, tím spíše, stane-li se tak i v duchu pokání za hříchy spáchané v tomto směru v minulých staletích.“ Rovněž nekatolické církve si nesou historická provinění a zá-
těžte – a to i z éry komunistické nadvlády –, kterými

se provinily vůči římskokatolické církvi. A tak v tomto duchu přejme nám všem, aby mezi křesťany vítězilo Kristovství nad duchovní pýchou a vzájemnou nedůvěrou, aby vítězila živá ekumenismus nad tím deklarovaným. Jak zdůrazňuje papež František: „Krev našich křesťanských bratrů je svědectví, které k nám volá. [...] Prosím, abychom se navzájem povzbuzovali v ekumenismu, který dodává odvahu k ekumenismu krve. Mučedníci patří všem křesťanům.“

Martin Jindra

Přednáškový cyklus Extenze 2022 - K čemu je teologie

Zveme vás na další přednášky do vinohradského Husova sboru - Dykova 1, Praha 10.

27. 1. od 19:00 - Mgr. Martin Pavlík, doktorand Katedry systematické teologie HTF UK a vinohradský kazatel Církve adventistů sedmého dne - na téma Vyprovokovat životně důležité otázky: k významu teologie u Dietricha Bonhoffera.

3. 2. od 19:00 - ThDr. Petr Jan Vinš, člen Kabinetu starokatolické teologie HTF UK a generální sekretář Ekumenické rady církví v ČR - na téma K čemu je ekumena, aneb rady zkušeného aparátčíka (o zajímavostech ze zákulisí práce ERC).

10. 2. od 19:00 - Mgr. Kateřina Hlaváčová, doktorandka Katedry historické teologie HTF UK a členka badatelské skupiny pro výzkum konspiračních teorií při Ústavu filosofie a religionistiky Filozofické fakulty UK - na téma důležitosti Imperativu smrti pro teologickou práci.

Kdybyste náhodou nějakou přednášku nestihli, ale zajímala by vás, tak nezoufejte, záznam z přednášek bude následně přístupný z našeho youtube kanálu - www.youtube.com/ČČSHVinohrady.

Filip Sedlák

Pořady s náboženskou tematikou ve vysílání Českého rozhlasu

ČRo Dvojka	
Jak to vidí... Zbigniew J. Czendlik/ sestra Angelika	8.30 neděle Aktuální názory a komentáře nezávislých osobností na dění kolem nás.
ČRo Vltava	
Spirituála	8.00 neděle Prostor pro duchovní úvahy. Pořady Duchovní Evropa a Ke kofenům.
Bohoslužba	9.00 neděle Přímé přenosy bohoslužeb.
ČRo Plus	
Vertikála	8.07 neděle Magazín aktualit a diskuse s hosty, které spojuje duchovní vnímání světa.
Nedělní Hovory	22.05 neděle Rozhovor s osobností, která má zajímavý osobní i profesní život a názory.
ČRo Radio Wave	
Hergot	18.00 neděle Neortodoxní pohled na duchovní záležitosti v souvislosti s děním světským.
REGIONÁLNÍ STANICE ČRO	
Mezi nebem a zemí	9.04 sobota Magazín o víře a spiritualitě.
Šalom alejchem	19.45 neděle Magazín o židovském životě u nás i ve světě.

www.rozhlas.cz

Novoroční koncert Komorního souboru Matoška v Táboře

Dne 2. 1. 2022 se uskutečnil v 16 hodin v modlitebně Sboru Božích bojovníků v Táboře Novoroční koncert Komorního souboru Matoška. Na programu koncertu byly provedeny skladby různých hudebních období a žánrů a skladby z vlastní hudební dílny. Sestra Eva Matošková zpívala a hrála na varhany, Nina, Marika a Anita Matoškovy zazpívaly písně a Nina s Marikou ještě zahrály na klavír skladby s vánoční tematikou. Dalibor Matoška hrál na violoncello, fagot, varhany a provázal koncert průvodním slovem. Cohenovou skladbou Hallelujah bylo vzpomenuáno na sestru klavíristku Evu Matoškovou - Růžkovou,

kteřá byla dlouholetou členkou souboru a v tento den bylo 4. výročí jejího úmrtí. V závěru koncertu zazněl Žalm č. 117 Chvalte Hospodina všechny národy, od Dalibora Matošky, poselství o Božím milosrdenství. Koncert zakončil společný zpěv všech přítomných za doprovodu varhan. Komorní setkání bylo zakončeno požehnáním a přáním klidného a požehnaného nového roku 2022. Posluchači strávili podvečer ve Sboru Božích bojovníků s hudbou, zpěvem, duchovním slovem a vnitřním ztišením.

Dalibor Matoška

Foto: Helena Hrabětová

Mezináboženský kalendář svátků

2022

1443—1444 muslimského kalendáře, 2022 křesťanského kalendáře,
5882—5883 židovského kalendáře

LEDEN

1. 1. Nový občanský rok ○ — obřezání Páně †
6. 1. Zjevení Páně (Epifanie) †
7. — 8. 1. Pravoslavné Vánoce +
14. 1. Pravoslavný Nový rok — obřezání Páně +
14. 1. Makar šankranti — zimní slunovrat, návrat světla moudrosti ☸
17. 1. Tu bšvat — Nový rok stromů ☸
18. 1. Nový rok mahájánového buddhismu ☸
18. — 25. 1. Týden modliteb za jednotu křesťanů †
19. 1. Zjevení Páně pravoslavných církví +
19. — 20. 1. Arménské Vánoce +
27. 1. Mezinárodní den památky obětí holocaustu ○

ÚNOR

1. — 7. 2. Týden mezináboženské harmonie ○
4. 2. Den mezilidského bratrství ○
5. 2. Vasant pančami — oslava začátku jara ☸
15. 2. Den parinirvány ☸
16. 2. Mágha púđa — shromáždění osvicených kolem Buddha ☸
18. 2. Mahášivarátri — Šivova noc ☸
21. 2. Losar — tibetský nový rok (☸), čínský a vietnamský nový rok ○

BŘEZEN

1. 3. Iseá' mí' rádž — záračná cesta Muhammada z Jeruzaléma do nebe ☸
17. 3. Purim ☸
18. 3. Šusan Purim (oslava Purimu v městech, která měla dřív hradby) ☸
21. 3. Mezinárodní den proti rasismu ○
21. — 28. 3. Mezinárodní týdny proti rasismu ○
25. 3. Zvěstování panně Marii †
19. 3. Hóli — vítězství dobra nad zlem, svátek barev ☸

DUBEN

2. 4. — 2. 5. Ramadán — postní měsíc ☸
8. 4. Mezinárodní den Romů ○ / Hana macuri / Vesak — Buddhovo narození, duchovní probuzení a vstup do parinirvány ☸
10. 4. Květná neděle † / Rámnavámí — narozeniny Šrí Rámy ☸
15. 4. Velký Pátek † / Samaritánský Pesach s
16. — 23. 4. Pesach ☸
16. 4. Nový rok théravádového buddhismu ☸ / Hanumán džajanti — narozeniny Hanumána ☸
17. 4. Velikonoční neděle † / Květná neděle +
18. 4. Velikonoční pondělí †
22. 4. Velký Pátek +
24. 4. Velikonoční neděle +
25. 4. Velikonoční pondělí +
26. — 28. 4. Nabí Sueib †

KVĚTEN

3. — 5. 5. Íd al-Fitr — Svátek přerušení půstu ☸
8. 5. Den vítězství ○ / Saga Dawa — narození, probuzení a vstup do parinirvány Buddha Šákjamuniho (tibetský buddhismus) ☸ / Den matek ○
15. 5. Nrsimha čaturdaši — svátek inkarnace Višnu ☸
17. 5. Den IDAHO — Mezinárodní den proti homofobii, transfobii a bifobii ○
19. 5. Lag baomer — výročí konce epidemie mezi žáky rabína Akivy ☸
26. 5. Ježíšovo nanebevstoupení †

ČERVEN

2. 6. Ježíšovo nanebevstoupení +
5. 6. Svatodušní neděle †
5. — 6. 6. Šavuot ☸
16. 6. Corpus Christi †
19. 6. Den otců ○

ČERVENEC

5. 7. Konstantin a Metoděj †
6. 7. Mistr Jan Hus †
8. — 9. 7. Den Arafa — připomínka vrcholící pouti do Mekky a poutníků stojících na planině Arafat ☸
9. — 12. 7. Íd al-Adhá — Svátek oběti (na připomínku Abrahamovy oběti berana místo syna) ☸
13. 7. Asalha púđa (den dharmy) — první vyučování Buddha v indickém Sarnátu ☸
13. 7. Guru púrnimá — oslava dne, kdy na Zem poprvé dopadlo světlo, den duchovních učitelů ☸
16. 7. 17. tamuz — výročí prolomení hradeb při obléhání Jeruzaléma Babylónany (2Kr 25,3—4) ☸
30. 7. Muharam — Nový rok 1444 podle islámského kalendáře ☸

SRPEN

2. 8. Den holocaustu Sinti a Romů ○
6. 8. Tiša be-av — výročí zničení 1. a 2. jeruzalémského chrámu (půst posunut na 7. 8.) ☸
8. — 9. 8. Ašura — den, kdy Alláh zachránil Mojžíše a jeho lid z rukou farazona a jeho armády ☸
11. 8. Rakša bandhan — „ochranná pouta“, oslava sourozeneckých vztahů ☸
13. — 15. 8. O-Bon — japonský svátek zesnulých ☸
18. — 19. 8. Šrí Krišna džanmáštami — Krišnovy narozeniny ☸
31. 8. Ganéša čaturthí — Ganéšovy narozeniny ☸

ZÁŘÍ

4. 9. Rádháštami — den zjevení Šrímatí Rádhárání ☸
21. 9. Mezinárodní den míru ○
26. — 27. 9. Roš hašana — Nový rok 5783 ☸
26. 9. — 5. 10. Navarátri — „devět nocí“, festival k oslavě bohyně Durgy ☸
28. 9. sv. Václav †

ŘÍJEN

2. 10. Neděle díkůčinění †
5. 10. Jom kippur — Den smíření ☸
8. 10. Mawlid — Muhammadovy narozeniny ☸
9. 10. — 8. 11. Kathina — měsíční svátek théravádového buddhismu, při němž svěští buddhisté obdarovávají mnichy ☸
10. — 16. 10. Sukot — Svátek stánků ☸
18. 10. Simchat Tora — Radost z Tóry ☸
24. 10. Díválí, Dipáválí — svátek světél, zapalovaných na počest bohyně Lakšmí ☸
28. 10. Výročí vzniku ČSR ○
31. 10. Den světové reformace †

LISTOPAD

1. 11. Den všech zesnulých svatých (dušičky) †
5. 11. Světový den romského jazyka ○
15. 11. Lhabab düchen — svátek sestoupení Buddha z nebe Tušita ☸
17. 11. Den boje za svobodu a demokracii ○
27. 11. 1. adventní neděle †
27. 11. — 24. 12. Advent †

PROSINEC

8. 12. Den bódhi — připomínka Buddhova probuzení ☸
10. 12. Den lidských práv ○
19. 12. — 26. 12. Chanuka — svátek znovuposvěcení jeruzalémského chrámu ☸
24. 12. Štědrý večer †
25. 12. Boží hod vánoční — první svátek vánoční †
26. 12. Druhý svátek vánoční †

ZKRATKY:

- ☸ — buddhisté ○ — sekulární kalendář ☸ — židé
☸ — hinduisté + — východní křesťané † — drúzové
☸ — muslimové † — západní křesťané s — samaritáni